

UUSI

TEHTÄVÄ

EU:lle

Suomen luonnonsuojeluliiton teesit

Ympäri Eurooppaa ihmiset kamppailevat vaikeuksien kanssa. Talouskriisin seurauksena aloitetut talouden säästökuriit aiheuttavat inhimillistä kärsimystä. Ympäristökriisi jatkuu ja syvenee, vaarantaan ihmisten ympäristöturvallisuuden ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin edellytykset. Viimeisen viiden vuoden aikana Euroopan päättäjät eivät ole kyenneet ratkaisemaan maanosan polttavia ongelmia.

Oikeudenmukaiseen ja vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtyminen edellyttää valtavasti työtä.

Siirtymä tarjoaa EU:ssa ja Suomen kaltaisissa jäsenmaissa mahdollisuuden inhimillisen ja luonnon hyvinvoinnin, oikeudenmukaisuuden ja ympäristöturvallisuuden parantamiseen. Suomen luonnonsuojeluliiton mielestä EU:n uusi tehtävä on rakentaa maanosan taloutta, joka parantaa ihmisten ja planeetan hyvinvointia.

Parlamentaarikkojen tulee ponnistella yhdessä EU:n jäsenmaiden ja niiden kansalaisten kanssa seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Investointeja ekologisiin työpaikkoihin

Ympäristölle haitallisten miljardien eurojen arvoisten tukien uudelleen suuntaaminen tuottaisi taloudellista vipinää ja toivoo EU:n jäsenmaissa. Resurssit talouden suunnanmuutokseen rahoittamiseksi ovat jo olemassa. EU:n ja Euroopan investointipankin tuet ja lainat tulee suunnata esimerkiksi fossiilisten energialähteiden korvaamiseen uusiutuvalle energialle ja resurssipiihin taloudelliseen toimintaan. Uusia työpaikkoja voidaan luoda myös ympäristöohjaavan verotuksen avulla, jossa verotuksen painopiste siirretään osin työn verotuksesta luonnonvarojen kulutuksen verottamiseen.

2. Energian säästöä ja parempaa ilmastopolitiikkaa

Ilmaston lämpeneminen ja kasvihuonekaasujen kertyminen ilmakehään täytyy pysäyttää, jotta ihmisten elämän perusedellytykset säilyvät turvallisina. Jotta lämpötilan globaali lämpeneminen voidaan pysäyttää alle kahden asteen EU:n tulee kulkea päättäväisesti kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa ennen vuotta 2050. Siksi EU:n pitää asettaa kolme sitovaa tavoitetta vuodelle 2030. Ensinnäkin, tarvitaan tiukka päästövähennystavoite, joka tukee vähähiilisyttä talouden kaikilla aloilla ja vähentää päästöjä yli puolella jo vuoteen 2030 mennessä kotimaisin toimin. Toiseksi, tarvitaan uusiutuvan

energian sitova tavoite, joka luo kestävästi ja oikeudenmukaisesti energiajärjestelmän käänteeseen. Ja kolmanneksi tarvitaan sitova tavoite energian säästölle. Saastuttavista fossiilisista polttoaineista energiatuotannossa, teollisuudessa, rakentamisessa ja liikenteessä tulee asteittain luopua ja ydinvoiman lisärakentaminen tulee lopettaa. Uusiutuvaa energiaa tulee edistää tavalla, joka edistää sen paikallista kannattavuutta eikä vaaranna luonnon monimuotoisuutta. Uusiutuvan energian ja energian säästön avulla riippumattomuus esimerkiksi venäläisestä tuontienergiasta vahvistuu.

3. Luonnonvarojen tuhlaus lopetetaan – Suomi ei ole EU:n kaivosprovinssi

Euroopassa kulutetaan enemmän luonnonvaroja kuin mitä mantereellamme kyetään tuottamaan. Tämä pahentaa eriarvoisuutta ja ympäristöongelmia ympäri maapalloa. EU:ssa ja Suomessa pitää ajaa päämäärätietoisemmin oikeudenmukaista ylikulutuksen vastaista politiikkaa. Tällä polulla EU:ssa jätteet tulee jättää historiaan ja kannustaa laadukkaan, kestävien ja tuhlaamatta tuotettujen tavaroiden tuotantoon. EU:n mineraalistrategia ja EU-maiden

Euratom-sopimus tuottaa paineen perustaa Suomeen kaivoksia EU:n tuontiriippuvuuden vähentämiseksi. Pohjoismaiden kaivosboomin kestäättömien seurausten valossa EU:n mineraalipolitiikka tulee kirjoittaa uudelleen. Uusien riskikaivosten sijaan tulee panostaa voimakkaasti materiaali-kierrätykseen ja uusiutumattomien luonnonvarojen kulutuksen vähentämiseen. Kaivokset kaatopaikoille – ei luontoon.

parlamenttikaudelle 2014–2019

4. Pysäytetään lajikato

Luonnonvaroja voi hyödyntää taloudessa, mutta kulutuksen täytyy pohjautua uusiutuviin luonnonvaroihin ja sen täytyy sallia ekosysteemien kestävä uusiutuminen. Hyvinvoiva ympäristö ylläpitää myös ihmiselämän edellytyksiä. Luonnon monimuotoisuuden käynnissä olevan kadon pysäyttämiseksi tarvitaan toimia Suomessa, EU:ssa ja maailmanlaajuisesti. Toimeenpanemalla EU:n vesilainsäädäntö voimme suojella sekä luonnon monimuotoisuutta että Suomen vesistöjä eri puo-

lilla maata esimerkiksi kaivosten, turvetuotannon sekä maa- ja metsätalouden aiheuttamilta päästöiltä. Vesistöjen hyvä tila tulee saavuttaa niin Suomessa kuin EU:ssa jo lähivuosina. Itämeren sekä purojen- ja jokien suojelemaan ja vesistöjen kunnostamiseen tulee panostaa erityisesti. EU:ssa tehtävät päätökset tukevat uhanalaisten vaelluskalojen selviytymistä. Myös lähiluonnon turvaaminen EU:ssa on tärkeä asia, jota voidaan kaupungeissa edistää esimerkiksi viheralueilla ja kattoviljelmien.

5. Vähennetään myrkyllisten aineiden käyttöä

Monet tavaroiden tuotannossa käytettävät kemikaalit, mukaan luettuna nano-materiaalit, ovat vaaraksi ihmisten ja eläinten terveydelle. Esimerkiksi mehiläisiä tappavat kasvintorjunta-aineet ovat yhä laajasti käytössä Euroopassa, vaikka mehiläiset ovat avainasemassa ruoantuotannon pölytyksessä. Hyönteiset pölyttävät yli 80 % kasveistamme ja

niiden pölytyspalveluiden arvon Euroopassa arvioidaan ylittävän 20 miljardia euroa. Euroopan parlamentin on pyrittävä vähentämään torjunta-ainesten ja sellaisten kemikaalien käyttöä, jotka häiritsevät ihmiskehon hormonaalista toimintaa ja lisäävät rintasyöpää, diabetesta ja hedelmättömyyttä.

6. Parempi ilmanlaatu kaikille

Maaillan terveysjärjestö WHO määritteli vastikään ilman epäpuhtaudet syöpää aiheuttavaksi tekijäksi. EU:ssa tulee laatia sitova katto ilmansaasteille vuosille 2020 ja 2025. Typpiyhdisteiden ja hiukkasten päästöjä voidaan vähentää voimaloissa, maataloudessa, maa- ja meriliikenteessä ja rakentamisessa.

Kaupungeissa voidaan edistää tehokkaampaa puun pienpoltoa. Nämä toimet vähentäisivät syöpään ja hengityselinten sairauksiin sairastuneiden määrää ja säästäisivät terveydenhoitomenoja sekä ehkäisisivät ekosysteemien rehevöitymistä.

7. Neuvottelut taloussopimuksista USA:n ja Kanadan kanssa keskeytetään

EU neuvottelee parhaillaan uusista kauppasopimuksista, mutta niiden sisältö ei tue EU:n kestäväää suunnanmuutosta. Kanadan ja Yhdysvaltojen kanssa neuvoteltavat kauppasopimukset ovat hyvin ongelmallisia sosiaali-, terveys- ja ympäristölainsäädännön kannalta. Euroopan parlamentilla on seuraavalla kaudella vastuu olla hyväksymättä erityisesti sellaisia kauppaa- ja investointisopimuksia, joissa sovelletaan valtion ja sijoittajan kiistoihin riitojensovittelua. Tämä mekanismi antaa ylikansallisille yhtiöille mahdollisuuden vaatia heille myötmieliseltä sovittelutuomioistuimelta korvausta val-

tiolta sellaisista laeista, jotka on demokraattisesti säädetty suojaamaan kansalaisoikeuksia, terveyttä ja ympäristöä. EU:n ja Kanadan välillä neuvoteltu, mutta toistaiseksi hyväksymättä oleva, sopimus sisältää todennäköisesti tällaisen valtion ja sijoittajan välisen sovittelumenettelyn. Tämä sopimus ja vastaavat sopimukset tulisi hylätä, jotta ei luoda vaarallista ennakkotapausta. Kaupan ja investointien tulee palvella ihmisten ja ympäristön hyvinvointia – eikä päinvastoin.

8. Puhtaan kestävää ruokaa

EU:n on aika siirtyä parempiin ruoantuotannon menetelmiin, ja EU-tukien on sysättävä kehitystä tähän suuntaan. Tavoitteena on oltava, että maatalouden vesistö päästöjä vähennetään merkittävästi ja niittyjen ja peltojen lajirikkuuden köyhtyminen pysäytetään. Teollinen ja keskitetty ruoantuotanto ei edistä eläinten, ympäristön eikä ihmisten hyvinvointia – maatalouden ja maaseudun tulevaisuus syntyy luomusta ja lähiruoasta. Esimerkiksi siirtyminen kotimaiseen rehuntuotantoon ongelmallisen tuontisoiijan sijaan tulee asettaa tavoitteeksi. GMO-lajikkeet vahvistavat nykyisellään ekologisesti ongelmallista ja suuryhtiöiden hallitsemaa ruoantuotantomallia. Tällaista toimintamallia edistävien

lajikkeiden käytön leviämistä ei tule edistää. Kuluttajien tulee merkinnöillä saada tietoa GMO-tuotteista ja GMO-rehulla tuotetusta ruoasta ja EU:n jäsenmailla tulee säilyttää oikeus päättää EU:ssa hyväksytyjen GMO-lajikkeiden sallimisesta omalla alueellaan. Yli 70 prosenttia EU:n kalakannoista on ylikalastettuja, ja monet kalakannat ovat romahdamisen partaalla. Kalanviljelylle tarvitaan selkeät säännöt, ja EU:n kalastuslainsäädännön toimeenpano on kaloille elämän tai kuoleman kysymys. EU harjoittaa kestäväntöntä kalastusta myös EU:n rajojen ulkopuolella. EU:n on lopetettava ryöstökälyt sekä EU:n vesillä että niiden ulkopuolella.

9. Ympäristö ohjaamaan kestävää kehitystä kaikkialla maailmassa

Ympäristönsuojelun edistäminen, metsäkadon pysäyttäminen ja fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähentäminen kaikkialla maailmassa tulee olla keskiössä vuonna 2015 neuvoteltavissa globaalien kestävä kehityksen tavoitteissa ja ilmastopöytäkirjassa. Parlamentilla on vastuu toimeenpanna nämä sopimukset EU:ssa. Ympäristölle haitallisiin toimiin käytetyn rahan suuntaaminen kestäväntä

louden rakentamiseen on ensimmäinen askel tällä tiellä. Paikallisempi talous, jossa lähtökohtana ovat uusiutuvat energialähteet ja lähiruoan tuotanto, tarjoaa Euroopan kansalaisten toimeentulolle kestäväntä perustan. Suomalainen teknologinen ja tuotannollinen osaaminen tulee valjastaa kestäväntä talouden rakentamiseen.

10. Parempaa tietoa ja demokratiaa kaikille Euroopan kansalaisille

Esteen EU:n uudelle suunnalle muodostavat teollisuuden lobbarit, jotka haluavat ylläpitää vanhoja rakenteita ja jatkaa ympäristölle haitallisten tukien myöntämistä sekä torjunta-aineiden ja kemikaalien käyttöä. Suurempi läpinäkyvyys EU:n päätöksenteossa ja lobbareiden toiminnassa tukisi EU:n uutta tehtävää. Näin välttyttäisiin

intressiristiriidoilta. Euroopan parlamentin tulisi ajaa uusia sääntöjä, jotka varmistavat reilummat ja avoimemmat pelisäännöt. Julkinen oikeus tietoon ja osallistumiseen tulee taata sekä EU:ssa että Suomessa. Ympäristökasvatusta ja -tutkimusta on EU:ssa vahvistettava.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Lisätietoja ja eurovaaliehdokkaiden sitoumus: sll.fi/eurovaalit

Julkaisija: Suomen luonnonsuojeluliitto ry | Taitto: Kirmo Kivelä | Julkaistu huhtikuussa 2014 | Painettu uusiopaperille
Julkaisun tekemiseen on saatu ulkoasiainministeriön valtionavustusta kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen.